

- Uvod • Simptomi i prognoza • Dijagnoza i liječenje

Uvod

Histoplazmoza je zarazna bolest uzrokovana gljivicom *Histoplasma capsulatum* koja se pojavljuje uglavnom u plućima, ali se katkada može širiti u sve dijelove tijela.

Spore histoplazme nalaze se u tlu, naročito nekih istočnih i srednjojapadnih država SAD. Poljoprivrednici i ostali koji rade sa zaraženom zemljom vjerojatno će udahnuti spore. Kada se udahne veliki broj spora može doći do teške bolesti. Ljudi inficirani HIV-om (virusom humanog imunodeficita) vjerojatno će razviti histoplazmozu, naročito oblik koji se širi po cijelom tijelu.

Simptomi i prognoza

Većina zaraženih ljudi nema nikakve simptome. Međutim, u onih koji pokazuju znake infekcije, histoplazmoza se pojavljuje u jednom od tri oblika: akutni oblik, napredujući razasuti (difuzni) oblik i hronični kavitarni oblik.

- U akutnom obliku simptomi se obično pojavljuju 3-21 dana nakon što je osoba udahнула gljivične spore. Osoba se može osjećati bolesnom i imati groznicu i kašalj. Simptomi obično nestaju bez liječenja za 2 sedmice i rijetko traju dulje od 6 sedmica. Taj oblik histoplazmoze je rijetko smrtno.
- Napredujući razasuti (difuzni) oblik normalno ne zahvaća zdrave odrasle. Obično se pojavljuje u dojenčadi i ljudi koji imaju oštećen imunološki sistem, npr. u ljudi sa AIDS-om. Simptomi se mogu pogoršati ili vrlo polako ili krajnje brzo. Jetra, slezena i limfni čvorovi mogu se povećati. Rjeđe infekcija uzrokuje rane (čireve) u ustima i crijevima. U rijetkim slučajevima može doći do oštećenja nadbubrežnih žlijezda pa se može razviti Addisonova bolest. Ako se ne liječi napredujući razasuti (difuzni) oblik histoplazmoze u 90% ljudi dovodi do smrti. Čak i uz liječenje u ljudi sa AIDS-om smrt može brzo nastupiti.
- Hronični kavitarni oblik je infekcija pluća koja se razvija postepeno, tokom nekoliko sedmica uzrokujući kašalj i sve veće poteškoće pri disanju. Simptomi su gubitak težine, osjećaj bolesti (iscrpljenost) i blaga groznica. Većina ljudi se oporavi bez liječenja unutar 2-6 mjeseci. Međutim, poteškoće pri disanju se mogu postepeno pogoršati i neki ljudi mogu iskašljavati krv, katkada u velikim količinama. Oštećenje pluća ili bakterijska infekcija pluća može konačno uzrokovati smrt.

Dijagnoza i liječenje

Za postavljanje dijagnoze doktor uzima uzorke iskašljaja (sputuma), limfnih čvorova, koštane srži, jetre, rana (čireva) u ustima, mokraće ili krvi zaražene osobe. Ti se uzorci šalju u laboratorij

gdje se uzgajaju (kultura) i zatim analiziraju.

Bolesnicima sa akutnim oblikom histoplazmoze rijetko treba liječenje. Oni sa napredujućim razasutim oblikom, međutim, često dobro reagiraju na intravensko liječenje amfotericinom B ili na tablete itrakonazola. Kod hroničnog kavitarnog oblika, primjenom itrakonazola ili amfotericina B može se iskorijeniti gljivica, premda razaranje prouzročeno infekcijom ostavlja ožiljno tkivo. Obično ostaju problemi sa disanjem slični onima pri hroničnoj opstruktivskoj plućnoj bolesti (HOPB). Zato liječenje treba započeti što je prije moguće da bi se smanjilo oštećenje pluća.